

МОДЕРНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ СВІТОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

**МАТЕРІАЛИ
IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(КРОПИВНИЦЬКИЙ, 22-23 БЕРЕЗНЯ 2023 РОКУ)**

Економічний університет, м. Варна Болгарія
Вармансько-Мазурський університет, Польща
Університет професійної освіти в р. Польща
Жилінський університет, р. Словакія
Кіровоградський науково-дослідний експертно-криміналістичний
центр МВС України
Навчально-науковий інститут економічної безпеки та митної справи
Державного податкового університету
Державний університет інфраструктури та технологій
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Державна регуляторна служба України
Вища школа адвокатури Національної асоціації адвокатів України
Льотна академія Національного авіаційного університету

МОДЕРНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ СВІТОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ ІV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Кропивницький, 22-23 березня 2023 року)

УДК 340: 330(063)
М 74

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Льотної академії Національного авіаційного університету
(протокол № 4 від 17 травня 2023 р.)*

**Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової
М 74 інтеграції: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Кропивницький,
22-23 березня 2023 р. / за заг. ред. О. Р. Антонова, С. І. Москаленко.
Кропивницький : ЛА НАУ, 2023. — 368 с.**

ISBN 978-611-01-2892-6

Збірник містить матеріали тез учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції», що присвячуються вирішенню актуальних питань захисту прав людини через модернізацію вітчизняної правової системи крізь призму права Європейського Союзу з врахуванням соціально-гуманітарних і філософських аспектів.

Збірник призначено для науково-педагогічних працівників, аспірантів, докторантів, студентів закладів вищої освіти, фахівців-практиків.

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.*

УДК 340: 330(063)

ISBN 978-611-01-2892-6

© Льотна академія Національного авіаційного університету, 2023.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету:

СОРОКА М.Ю. – заступник начальника академії з навчальної, науково-методичної та виховної роботи Льотної академії НАУ, к.т.н., доцент

Заступник голови:

МОСКАЛЕНКО С. І. – завідувач кафедри права та соціально-гуманітарних дисциплін, д.ю.н., доцент

Члени організаційного комітету:

АНДРЕЄВА Аріяна – керівник кафедри юридичних наук економічного університету, м. Варна, Болгарія, доктор, доцент *(за згодою)*;

БАБІЙ М.В. – директор Кіровоградського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України *(за згодою)*;

ГРЕТЧЕНКО Л. Л. – адвокат, керівник проектів і програм вищої школи адвокатури Національної асоціації адвокатів України *(за згодою)*;

ГРИГОРЕНКО В. В. – Заступник директора департаменту- начальник відділу контролю за додержанням законодавства дозвільними органами Департаменту державного нагляду (контролю) *(за згодою)*;

ДОБКІНА К. Р. – декан юридичного факультету інституту управління, технологій та права Державного університету інфраструктури та технологій, д. юр. наук, професор *(за згодою)*;

ЖИВУЦЬКА-КОЗЛОВСЬКА Ельжбета – кафедра кримінального процесу та виконавчого кримінального права факультету права та адміністрації Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині, Польща *(за згодою)*;

КОЛОМОЄЦЬ О. Д. – провідний фахівець з організації наукової роботи відділу забезпечення діяльності Кіровоградського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України, кандидат юридичних наук, доцент *(за згодою)*;

КРАВЦОВ В. О. – доцент кафедри права та соціально-гуманітарних дисциплін Льотної академії Національного авіаційного університету, к.пед.н., доцент;

КУЧЕР О.В. – голова Державної регуляторної служби України *(за згодою)*;

ЛЕЛАКОВА Єва – завідувач кафедри англійської мови та літератури, PhD, доцент, Жилінський університет *(за згодою)*;

МАЛІНОВСЬКА Ірена – Доктор, Університет професійної освіти у Вроцлаві, Польща *(за згодою)*;

МЕЛЬНИК Я. О. – Начальник відділу нагляду (контролю) з питань здійснення державного нагляду (контролю) департаменту державного нагляду (контролю) Державної регуляторної служби України *(за згодою)*;

МОШНЯГА Л. В. – доцент кафедри кримінального права та кримінології факультету № 1 – підготовки працівників досудового розслідування Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук *(за згодою)*;

ПИСЬМЕННА М.С. – декан факультету авіаційного менеджменту ЛА НАУ, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту авіаційної діяльності;

ПИТОНЯКОВА Славка – декан факультету гуманітарних наук, PhD, доцент, Жилінський університет, Словачька Республіка *(за згодою)*;

СИДОРОВ М. В. – помічник начальника Льотної академії НАУ із загальних питань та інноваційного розвитку, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник;

ЯЦИК Т. П. – заступник директора з наукової роботи Навчально-наукового інституту економічної безпеки та митної справи Державного податкового університету, канд. юр. наук, доцент *(за згодою)*.

5. Сліпченко С. О. Тіло людини, яка померла, як об'єкт цивільного права. Проблеми цивільного права та процесу : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. світлій пам'яті О. А. Пушкіна (м. Харків, 27 трав. 2016 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, каф. цивіл. права та процесу, Каф. охорони інтелектуал. власності, цивіл.-прав. дисциплін ; Всеукр. громад. орг. «Асоціація цивілістів України». Харків : Харків. нац. ун-ту внутр. справ, 2016. С. 35–36.

6. Сліпченко С.О. Юридична природа згоди на посмертне донорство. Проблеми цивільного права та процесу. Харків, 2019. С. 66-70.

УДК 37.013.42

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА

**Клімовська А.О., студентка 3 курсу
факультету авіаційного менеджменту
Льотної академії НАУ
klimovskaanna2019@gmail.com**

**Науковий керівник – Леонідова О.О.,
кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри права та кафедри права
та соціально-гуманітарних дисциплін
Льотної академії Національного авіаційного університету**

Поняття «насильство над дітьми» або жорстоке поводження з дітьми – фізичне, психологічне, сексуальне насильство або відсутність виховання та піклування над дітьми батьками, особами-опікунами чи сторонніми людьми, які займаються доглядом за дітьми. Насильство над дітьми може включати в себе будь-яку дію насильницького характеру, нехтування, зловживання або нездатність, небажання чи невміння виховання і турботи за дітьми від батьків чи інших осіб, що призводить до фактичної або потенційної шкоди дитині. Може мати місце в сім'ї, місці проживання дитини, на вулиці або в організаціях, школах чи громадах, з якими дитина взаємодіє.

Щорічно спостерігається понад 41 000 смертей дітей до 15 років. Ця цифра не показує справжній ступінь проблеми, оскільки значна частина смертей через жорстоке поводження з дітьми неправильно трактується до падінь, опіків, утоплення та інших причин [1].

Досліджуючи соціальні умови насильства щодо дітей, яке проявляється в суспільстві, вивчаючи його місце в системі негативних явищ, можна помітити переплетіння насильства з безліччю соціальних факторів. Насильство не може існувати саме по собі, взяте окремо. Йому завжди необхідна соціальна база у вигляді проблем, що вражають суспільство. При таких проблемах проявляються особливі форми поведінки (наприклад, насильницькі злочини проти особи) і особливі типи особистості (наприклад, особистість злочинця).

Виникає орієнтація на такі форми поведінки, які є неможливими без насильства (наприклад, убивство, заподіяння тілесних ушкоджень, звалтування). Поширюючись, ці форми поведінки проникають у всі сфери життєдіяльності людей, а особливо – у сферу побуту й дозвілля, у сферу сімейних відносин [2].

Також необхідно розібратись у видах насильства. Фізичне насильство – нанесення дитині батьками чи особами, що їх замінюють, вихователями чи іншими особами фізичних травм, різних тілесних ушкоджень, що завдають збиток здоров'ю дитини, порушують її розвиток або й позбавляють життя. Ці дії можуть здійснюватися у формі побиття, катування, штовхань, у вигляді ударів, ляпасів, припикання гарячими предметами, рідинами, запаленими цигарками, у вигляді укусів та використання різноманітних предметів як знаряддя насильства.

Психологічне (психічне, емоційне) насильство – постійна, систематична чи періодична словесна образа дитини; погрози, приниження її людського достоїнства з боку батьків, опікунів, учителів, вихователів, сторонніх людей; демонстрація нелюбові, ворожості до дитини; обвинування її в тому, у чому вона не винна. До цього виду насильства належать також постійна неправда, обман дитини у результаті чого вона втрачає довіру до дорослого, а також ситуації, коли вимоги до дитини не відповідають її віковим можливостям.

Дитяче сексуальне насильство – це будь-який контакт або взаємодія між дитиною і людиною старшою за нього віком, в якому дитина сексуально розбещується, стимулюється або використовується для сексуальної стимуляції.

Відсутність турботи або нехтування потребами дитини, недбальство – це нехтування основними потребами дитини (в їжі, одязі, житлі, медичній допомозі або нагляду) з боку батьків або інших причетних людей, що несе відповідальність за дитину, в результаті чого здоров'я, безпека та благополуччя дитини виявляються під загрозою. До ознаками відсутності піклування відноситься постійне невідвідування дитиною школи, жебрацтво, крадіжки дитиною грошей або їжі, брудна шкіра або одяг, відсутність сезонного одягу. Зневага інтересами і потребами дитини (нехтування) – відсутність належного забезпечення основних потреб дитини в їжі, одязі, житлі, вихованні, медичній допомозі з боку батьків чи осіб, їх що замінюють, у силу об'єктивних причин (бідність, психічні хвороби, недосвідченість) і без таких. Типовим прикладом зневажливого ставлення до дітей є залишення їх без догляду, що часто призводить до нещасних випадків, отруєнь та інших небезпечних для життя і здоров'я дитини наслідків [1].

Держава здійснює захист дитини від: усіх форм домашнього насильства та інших проявів жорстокого поводження з дитиною, експлуатації, включаючи сексуальне насильство, у тому числі з боку батьків або осіб, які їх замінюють; втягнення у злочинну діяльність, залучення до вживання алкоголю, наркотичних засобів і психотропних речовин; залучення до екстремістських релігійних психокультурних угруповань та течій, використання її для створення та розповсюдження порнографічних матеріалів, примушування до проституції, жебрацтва, бродяжництва, втягнення до азартних ігор тощо.

Держава через органи опіки і піклування, служби у справах дітей, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей у порядку, встановленому законодавством, надає дитині та особам, які піклуються про неї, необхідну допомогу у запобіганні та виявленні випадків жорстокого поводження з дитиною, передачі інформації про ці випадки для розгляду до відповідних уповноважених законом органів для проведення розслідування і вжиття заходів щодо припинення насильства [4].

Щодо правового захисту дітей, то відповідно батьки (усиновителі) є законними представниками своїх дітей і мають право звертатися до суду, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадських організацій за захистом прав та інтересів дитини, а також непрацездатних сина або дочки як їх законні представники без спеціальних на те повноважень (ст. 242 Цивільного кодексу України) [5].

Кримінальний Кодекс України орієнтований на захист дитини від будь-яких форм фізичного, психологічного, сексуального, економічного та соціального насильства над дитиною в сім'ї або поза нею та постійно вдосконалюється в цьому напрямку. Дії, які складають жорстоке поводження з дитиною, враховуючи комплексний характер цього поняття, можуть містити склади кримінальних правопорушень, передбачених широким переліком статей Кримінального Кодексу України. Серед них умовно можна виділити три групи. До першої групи належать склади кримінальних правопорушень, які можуть бути скоєні стосовно будь-яких осіб, у тому числі по відношенню до дітей.

До другої групи належать склади кримінальних правопорушень, вчинення яких по відношенню до неповнолітнього або малолітнього визначено законодавством як кваліфікуюча обставина, що тягне за собою більш суворе покарання. уповноважених законом органів для проведення розслідування і вжиття заходів щодо припинення насильства [4].

Щодо правового захисту дітей, то відповідно батьки (усиновителі) є законними представниками своїх дітей і мають право звертатися до суду, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадських організацій за захистом прав та інтересів дитини, а також непрацездатних сина або дочки як їх законні представники без спеціальних на те повноважень (ст. 242 Цивільного кодексу України) [5].

Кримінальний Кодекс України орієнтований на захист дитини від будь-яких форм фізичного, психологічного, сексуального, економічного та соціального насильства над дитиною в сім'ї або поза нею та постійно вдосконалюється в цьому напрямку. Дії, які складають жорстоке поводження з дитиною, враховуючи комплексний характер цього поняття, можуть містити склади кримінальних правопорушень, передбачених широким переліком статей Кримінального Кодексу України. Серед них умовно можна виділити три групи.

До першої групи належать склади кримінальних правопорушень, які можуть бути скоєні стосовно будь-яких осіб, у тому числі по відношенню до дітей.

До другої групи належать склади кримінальних правопорушень, вчинення яких по відношенню до неповнолітнього або малолітнього визначено

законодавством як кваліфікуюча обставина, що тягне за собою більш суворе покарання.

Третю групу становлять кримінальні правопорушення, які можуть бути скоєні тільки по відношенню до дитини, оскільки особу потерпілого від таких злочинів, яким може виступати тільки дитина, передбачено їх основним складом [6].

Таким чином, підводячи підсумок вищесказаному відзначимо, що проблему насильства щодо дітей необхідно розглядати в комплексі, де основою повинні стати норми галузей знань, що одержують розвиток у прикладних юридичних дисциплінах. Недостатнє дослідження питань насильства щодо дітей і неприйняття відповідних заходів можуть призвести до погіршення криміногенної обстановки в державі й демографічної ситуації в цілому.

Список використаних джерел

1. Wikipedia: The Free Encyclopedia. Насильство проти дітей [Електронний ресурс] / Wikipedia: The Free Encyclopedia. –URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.
2. Насильство щодо неповнолітніх як соціальне явище [Електронний ресурс]. – 2015. –URL: [http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/7393/ f](http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/7393/f).
3. Захист прав дітей від насильства в сім'ї [Електронний ресурс]. – 2022. – URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/>.
4. Закон України «Про охорону дитинства» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 30, ст.142.
5. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356.
6. Кримінальний кодекс України. – С: ТОВ «ВВП НОТІС», 2023. – 224 с.

УДК 347.73

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМАТИЧНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГЛАМЕНТУВАННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Коваленко М.І.,

**здобувачка вищої освіти
спеціальність 081«Право»**

факультет №4 ДонДУВС

E-mail: kovalenkom04@ukr.net

Науковий керівник:

**Кадала В.В., к.ю.н., доцент
доцент кафедри господарсько – правових
дисциплін та економічної безпеки**

Донецький державний університет внутрішніх справ

E-mail: kadala@i.ua

Питання глобалізаційних змін у правовій доктрині набирає особливої актуальності. Більшість країн, які обрали Європейський шлях розвитку проводять адаптації правових сегментів у розрізі європейських норм права.

ДОБКІНА К.Р. Підготовка професійних кадрів в сфері транспортного права	187
ДОВЖЕНКО Д.О., ЄРМОЛЕНКО-КНЯЗЕВА Л.С. Особливості правового статусу екіпажу повітряного судна.....	189
ЄРМОЛЕНКО-КНЯЗЕВА Л.С., СОЛДАТЕНКО А.О. Аналіз правового регулювання безпеки авіаційного транспорту	192
ЗАВГОРОДНІЙ В.А. Пріоритетність та конкуренція правових позицій європейського суду з прав людини та конституційного суду України.....	194
ІВАНОВА М.А., ЯРОШЕВСЬКА Т.В. Специфіка впливу прецедентної практики Європейського суду з прав людини на цивільне судочинство України.....	197
КАНДЕЙКІНА Д, МОСКАЛЕНКО С.І. Право учасників бойових дій на отримання безоплатної правової допомоги ..	200
КАНЮК О., ЄРМОЛЕНКО-КНЯЗЕВА Л.С. Документаційне забезпечення договірної діяльності в авіаційній галузі.....	202
КЛЕТЬОНКІНА Ю.В.,ГОРДЕЮК А.О. Особливості здійснення право на донорство анатомічних матеріалів з тіла фізичної особи.....	204
КЛІМОВСЬКА А.О., ЛЕОНІДОВА О.О. Щодо питання про захист прав дітей від насильства	207
КОВАЛЕНКО М.І., КАДАЛА В.В. Окремі проблематичні аспекти правового регламентування фінансового контролю в Україні.....	210
КОЛОДЯЖНИЙ М.Г. Організаційна складова захисту прав громадян у сфері дорожнього руху	213
КОМЗЮК А.В., КОМЗЮК Т.В. Актуальні питання законодавчого регулювання функцій прокуратури України.....	216
КОРНІЄНКО А.С., НЕСТЕРЕНКО К.О. Адміністративна відповідальність за порушення ведення трудового законодавства під час воєнного стану.....	219